

Endurprent frá Vikuskiftis Sosialinum 13. mars 2015

IS ER KOMIÐ

– Tað verður trupult at oyða IS, og fyrr ella seinni verða vit tíverri noydd at fyrihalda okkum til hendan nýggja og ræðuliga statin. Tað sigur Heini í Skorini, Ph.D.-lesandi, sum hevur skrivað nógv um miðeystur

EYDNA SKAALÉ

Ynskið hjá IS er at etablera kalifatíð áðrenn dómadag, og tey, sum eru í kalifatinum dómadag, sleppa beinleiðis í Paradís. At stovna kalifatíð er ein gamal muslimskur dreymur, sum nú er veruleiki. IS er ein politisk rørsla, sum hvílir á einum teokratiskum grundlarlagi, vísir Heini í Skorini á.

Men hví fær ein so víðgongd rørsla so stóra undirtøku – eisini millum fólk, sum eru fødd og uppvaksin í Vesturheiminum?

– Meðan boðskapurin hjá Al Qaeda var: Kom upp í okkara felagsskap, krógva teg í fjøllunum í Afghanistan og sprong teg sjálfan í luftina, so er boðskapurin hjá IS: Kom upp í okkara felagsskap, tak familjuna við til kalifatíð, vit hava ein stat her, og vit skulu taka okkum av tykkum. Tað er ein stórus munur, vísir Heini á.

IS er eftirhondini ein funktionellur statur. Ein nógv betri skipaður felagsskapur, nógv ríkari og nógv greiðari í sínum máli, enn Al Qaeda var. Tí kunnu hesir felagsskapirnir als ikki samanberast í dag.

Etnisk útreinsan

Ein av orsøkunum til, at teir eru so víðgongdir og drápsinnaðir, er ynskið um ein homogenan sunni-muslimskan stat. Hetta merkir eisini etnisk útreinsan av øllum, sum ikki eru rætttrúgvandi, so IS fær eina so einstáttaða fjøld av íbúgvum í kalifatinum sum gjørligt. Um tað bert er ein einstøk trúgv í statinum, er størri móguleigi fyri at skipa eina støðuga eind, sum ikki syndrast innanífrá.

– IS hoyrir til sunni-muslimsku trúnnu, og tað er hana, teir vilja verja. Tí verða bæði kristin og jødar, men eisini shia-muslimar og kurdar, slaktað frá hond, sigur Heini.

Hann vísir á, at økið leingi hevur verið óstáðilt, og við Irak-krígunum og arabiska uppreistrinum, sum vit í vesturheiminum naivt trúðu, fór at gera alt betri, varð vegurin slóðaður fyri IS.

– Tað kom eitt vakuum eftir Saddam Hussein í Irak og krígunum



»IS hoyrir til sunni-muslimsku trúnnu, og tað er hana, teir vilja verja. Tí verða bæði kristin og jødar, men eisini shia-muslimar og kurdar, slaktað frá hond«

Heini í Skorini, Ph.D.-lesandi

móti Assad í Sýria. Vit í vesturheiminum hildu, at tað fór at vera viljin til demokrati, sum fór at sigra, men tey, sum ynsktu demokrati, vóru ov fá og ov illa skipað.

Heini vísir á, at aftanfyrri herrópini um demokrati á gøtunum í teimum stóru býunum, lá ein onnur massiv muslimsk rørsla og bíðaði.

– Tað, at so nógvir smáir terror-felagsskapur svørja IS trúðskap, vísir, at teir hava eina sera sterka savnandi meg, og teir hava longu vunnið eitt stórt økið í Irak og Sýria, og teir savna hermenn úr øllum heiminum. Tað er órealistiskt at hugsa, at vit nakrantíð kunnu sleppa av við IS aftur – felagsskapurin er tíverri komin fyri at vera.



Heini í Skorini.

Tvístøðan fyri vesturheimin

Heini hevur sett seg væl inn í tingini viðvíkjandi IS og sambært honum er statsprosjekið væl ávegis.

– Teir ynskja at skipa eitt muslimskt kalifat, og tað er nógv, sum bendir á, at teir eru við at megna tað nú. Teir hava longu átakið sær ymsar statsligar uppgávur í økinum, so sum at skipa fyri skúla, sjúkrahúsi, mati, vatni, infrakervi og so víðari.

Isis stendur fyri »Islamskur Statur Irak Sýria«, og IS stendur bara fyri »Islamskur statur«.



Teir ráða yvir stórum oljufeltum, sum figgja allar statsfunktiónirnar, men eg vænti ikki, at teirra ekspansión heldur fram.

– Men hóast vit ikki vilja viðurkenna IS sum ein sjálvstøðugan stat, so er tað skjótt, at vit so ella so verða noydd at fyrihalda okkum til tann veruleikan, at teir agera sum ein sjálvstøðugur statur. Kunnu vit sleppa undan at skapa onkur sløg av diplomatiskum sambondum við ein stat, sum er á stødd við Stóra Bretlandi við 6 milliónum íbúgvum mitt í Miðeystri?

– Teir eru ríkir og sita á stórum oljufeltum, og vandin er sjálvandi, at økið verður eitt nýtt Afghanistan áðrenn 2001. Tað vil siga ein klekingarmaskina fyri terroristar, sum fara at fremja álop á vesturheimin.

– Leypa vit hinvegin á, brúka teir tað í síni rekruttering av nýggjum fólki. Hvørjaferð vesturheimurin leypir á, bumar ella annað, fódra vit teirra propagandamaskinu og

haturin ímóti vesturheiminum, og harvið økist talið av hermonnum, sum fara upp í IS.

– Vit síggja, at teir knúsa mentanararvin í økinum, fleiri túsund ára gamlar standmyndir, teir forfylgja minnilutum á ræðuligan hátt, teir hálshøgga fólk og leggja tað út á Youtube og so víðari, og hetta eru alt liðir í ætlanini um, at vesturheimurin skal hoppa í felluna, lata seg provokera og skipa fyri bumbuálopum. Men jú oftari vit bumba, jú fleiri sivil doyggja, og jú meiri vind fær IS í seglini har á leiðini.

Álvarsamt

IS er nógv tann ríkasti yvirgangs-felagsskapurin í heiminum. Teirra olja verður seld á svartan marknaðinum fyri fleiri milliardir árliga, og teir pengarnir verða millum annað nýttir til vatn, skúlar, infrakervi og annað.

– Ynskið er at fáa stabilitet í tí økinum, teir nú hava og skipa ein stat. Men tað skapar ein stóran og